

Referat fra møtet i faggruppe landbruk 21.01.2014,
Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma

Til stede: Dag E. Opsahl (Eidsvoll), Nina Lynnebakken (Nannestad), Hans Petter Langbakk (Ullensaker), Sverre Rimstad (Nes), Siv Thorshaug (Nes), Ola Bihaug (Hurdal) og Helge B. Pedersen (prosjektleder).

Forfall: Heidi Engelhardt-Bergsjø (Fylkesmannen i Oslo og Akershus) og Åse Marit Skjølås (Østre Toten).

Sak	Innhold	Oppfølging/ ansvar
1	<p>Referat fra forrige møte (25.06.13)</p> <p><u>Konklusjoner:</u> Ingen merknader. Godkjent.</p>	
2	<p>Div. informasjon og status</p> <p>Revidert arbeidsplan for HuVo, fulgte innkallingen. Helge orienterte om:</p> <ol style="list-style-type: none"> Avholdte møter i øvrige grupper i Vannområdeutvalget (HuVo) siden forrige møte. Status økonomi, med særlig vekt på økonomisk handlingsrom for forsterket problemkartlegging, eksterne prosjekttilskudd og rammer gitt av styringsgruppa. Status for det som ble sendt inn til vannregionmyndigheten innen fristen 30.11 som den foreløpige tiltaksanalysen, og hva som gjenstår pt. Overvåkingsprogrammet, der forsterket problemkartlegging gjennomføres i 2014 og formell tiltaksrettet overvåking starter opp i 2015. Grunnvanns-vannforekomster som nå er tatt inn. Hva som planlegges fulgt opp videre av HuVo (Hersjøen, Øyangen, eget prosjekt på fysiske endringer/hydromorfologi og miljøgifter i 2015). Hvilke stasjoner og vannforekomster som tenkes justert i den forsterkede problemkartleggingen i 2014, i forhold til klassifiseringen som ble foretatt i 2012 (i regi av NIVA). Bioforsk arrangerte en workshop for å modellere ulike scenarier (Catchy) ift; klimaendringer vs. økt matproduksjon vs. forurensing/avrenning. Heldagsmøtet med Bioforsk for å diskutere kilderegnskapene og Agricat-modellen. Tematikken knyttet til leirelver er løftet inn i flere fora, bl.a. med eksempler fra HuVo. <p><u>Konklusjoner:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Eventuelle innspill til endring av stasjoner, plassering og/eller nye steder, bes meddelt prosjektleder per omgående. Presentasjoner og referat fra Bioforsk sin Workshop legges ved referatet. De siste tallene som er mottatt fra Bioforsk på kilderegnskap og Agricat legges ved referatet. 	Alle
3	<p>Kostnadstall og kost-effekt landbruket</p> <ol style="list-style-type: none"> Det ble tydeliggjort at det er sektoren selv som skal framskaffe tall for kost-effekt og kostnader per tiltak, men at dette bør gjøres mest mulig likt i samme vannregion. Kalkulator fra NILF på kost-effekt for et utvalg tiltakstyper og med noen referanseområder, ble gjennomgått. 	

	<p>c) Det ble presentert eksempel på hvordan VO Leira-Nitelva/VO Øyeren har løst oppgaven.</p> <p>d) Det ble påpekt at hensikten med kostnadstallene er å synliggjøre antatte kostnader, og at dette ikke er å anse som forpliktende budsjett-tall.</p> <p>Konklusjon:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Det som per i dag ligger i den foreløpige tiltaksanalysen (tabell 14/side 31) vurderes forbedret med tall for kost-effekt og kostnader investering der det er mulig. Som grunnlag benyttes NILF kalkulator som ligger på: http://www.nilf.no/om_nilf/Nyheter/2013/kost-effekt_kalkulator_for_jordbrukstiltak 2. De kommunene som ønsker å forbedre dette/levere tall, må sende det til Helge senest 15. februar. Tallene leveres helst direkte kopiert inn i tabell 14, for å unngå misforståelser i slutfasen. 3. Eventuelle usikkerheter knyttet til metodikken/faglige vurderinger tas med Dag. 4. Den foreløpige tiltaksanalysen (21.11.2013) legges ved referatet. 	<p>Alle Frist 15. februar.</p>
4	<p>Innspill fra Akershus Bondelag/Romerike landbruksrådgivning</p> <p>Innspillet fulgte møteinnkallingen, og ble diskutert i møtet. I tillegg ble innspill gitt fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus, landbruksavdelingen, per e-post i forkant av møtet, diskutert i møtet.</p> <p>Konklusjoner:</p> <p>Faggruppe landbruk merker seg innspillene med interesse, og tar dette med videre inn i arbeidet, både i sak 8 og den videre oppfølgingen/ detaljeringene av de rammer som trekkes opp i tiltaksanalysen.</p>	
5	<p>Orientering om prosessen videre</p> <p>Det ble gitt en oversikt over prosessen videre med tiltaksanalysearbeidet.</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Kilderegnskap for miljøgifter kommer fra Cowi, tall for omregning til biotilgjengelig fosfor kommer fra konsulent (fellesbestilling i regi av Akershus FK). b) Den foreløpige tiltaksanalysen er nå innom alle faggrupper for innspill/forbedring, deretter referansegruppa og prosjektgruppa før den ferdigstilles etter vedtak i styringsgruppa 21. mars. c) Endringer av vesentlig karakter og som er relevant for Forvaltningsplanen, oversendes VRM – sannsynligvis som en korrigert versjon 2 av den foreløpige tiltaksanalysen og innen 1. mars (iht. brev fra VRM 20.01.2014). d) Deretter jobbes det med å foreta en oppsummering/sammenstilling til regional forvaltningsplan og tiltaksprogram i arbeidsgruppen for VRM så i VRU 25.04, i fylkestingene primo juni og så ut på 6 mnd. Off. høring fra 1. juli. e) Det finnes et «tiltaksbibliotek/tiltaksmodul» i Vannportalen, men det er pt. forholdsvis uferdig. f) Tiltakene skal iverksettes senest i 2018, målene nås i 2021 (evt. utsatt 6 år). g) Hele plansyklusen gjentas hvert 6. år. 	
6	<p>Avlastningsbehov</p> <p>Notatet «Avlastningsbehov i Vannområde Hurdalsvassdraget/Vorma med hensyn på eutrofiering», nr. 3/2013 fulgte innkallingen. Det ble påpekt at dette i hovedsak trekker opp den metodikken/tilnærmingen som er benyttet, og at leirkorrigeringer (miljømål) er korrigert i ettertid, samt at det nå er lett å foreta nye beregninger etter samme metode når det foreligger nye fosformålinger i 2014. Videre at det er betydelige usikkerheter i disse beregningene, men at dette er det beste som finnes pt. for å få en oversikt. Det ble også understreket at fosfor er å betrakte som en måleindikator og en forventning om økologisk tilstand. Miljømålene er primært satt i forhold til</p>	

	økologisk tilstand, og vassdragene kan derfor ikke «friskmeldes» før økologisk «god» tilstand er nådd – uansett fosfornivå. Videre at VF Andelva, VF Hersjøen, VF Vorma n.f.Sundet og VF s.f.Sundet har krevd spesielle tilnæringer i forhold til «standard» metode.	
7	<p>Kilderegnskap og Agricat-modellen</p> <p>Kilderegnskapene og notatet med oversikten over ulike tiltaksscenarier basert på Agricat-modellen fulgte innkallingen, og ble diskutert i møtet. Det er fortsatt noe usikkerhet knyttet til tallene for «faktisk drift 2012», ellers oppfattes dette som funksjonelle tall basert på koeffisientmetoden. Samle-rapport for alle VO kommer, der metoden beskrives. Tallene for akkumulerte leirdekningsprosent per vannforekomst/delfelt fulgte også med. De er nå lagt inn i miljømålene. Videre ble det presentert en oversikt over alt kilderegnskap per VF/delfelt som grunnlag for videre diskusjoner/ tiltaksoppfølging. Tallene er sannsynligvis riktige, men ikke kontrollert enda.</p> <p><u>Konklusjoner:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Det bør tekstes tydeligere i oversikten over kilderegnskapene per VF at lekkasjer fra ledningsnett ikke er beregnet. 2. Oppdaterte tall fra Bioforsk legges ved referatet. 3. Oppdaterte tall over kilderegnskap per VF/delfelt legges ved referatet. 	
8	<p>Tiltaksanalysen, justeringer</p> <p>Det ble orientert særskilt om miljømålene, og den delen av tiltaksanalysen som beskriver utfordringer for landbruket, noe som også ble uttrykt i innkallingen.</p> <p><u>Konklusjoner:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gratis miljøråd til enkeltforetak føres inn som et mulig tiltak i tabell 14. 2. Behov for økte økonomiske rammer både til RMP og SMIL-midler tas inn i kap. 11. 3. Behovet for å kunne tegne/ta ut digitale kart på nedbørsfeltnivå per VF i Vann-nett tas inn i kap. 11. Det legges inn fordelene med å knytte dette til RMP-ordningen. 4. Interessesmotsetning knyttet til Meld.St. nr. 9 om 20 % økning av matproduksjonen på 20 år og kravene til redusert forurensing fra landbruket iht. vannforskriften tas inn i kap. 14. 5. Det vurderes å ta inn noe mer om driftsulemper. 6. Alle i gruppa ser gjennom den foreløpige tiltaksanalysen, særlig mht. s. 12 om landbruk, kap. 6.1 og 6.3 om miljømål, s. 27 om prioriteringer, s. 31/32 forslag til tiltak landbruk, s 41 om forebyggende tiltak landbruk, s. 44 om landbruk og brukermål s. 50) Vurder gjerne særskilt også om noe annet skal inn i kap 11- 16). Tekstinnspill må nå være helt konkrete. Gis til Dag <u>innen 10. februar</u>, som videresender til Helge innen 15. februar. 	Alle Frist 10. februar
9	<p>Eventuelt</p> <p>Ingen saker.</p> <p>Men økologisk betydning av kantsoner sette på agenda til neste møte.</p> <p>Kari Engmark blir nå fylkesmannens representant inn i gruppa.</p>	
Neste møte		
Onsdag 17. september 2014, kl. 10.00 – 15.00. Nannestad kommune.		Dag /Helge
Helge B. Pedersen (ref.)		

Vedlegg til referatet:

- Tiltaksscenarier etter Agricat-modellen, fra Bioforsk, Notat datert 06.01.14.
- Tallgrunnlag benyttet i Agricat-modellen (Excel)
- Tall for bakgrunnsavrenning_Hurdal fra Bioforsk (Excel), datert 20.01.14.
- Oversikten over kilderegnskapene og avlastningsbehov per VF/delfelt, datert 10.01.14.
- Foreløpig tiltaksanalyse (datert 21.11.2013).
- Presentasjoner og referat fra Bioforsk sin Workshop (3 ulike vedlegg).

<i>Postadresse</i>	<i>Telefon</i>	<i>E-post</i>
Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma	66 10 50 67/66 10 50 00	postmottak@nannestad.kommune.no
c/o Nannestad kommune	<i>Telefaks</i>	<i>Internett</i>
Teiealleen 31	66 10 50 10	www.huvo.no
2030 Nannestad		